

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Teie: 15.02.2024 nr 5.3.1/24-0039/-2T

Meie: 27.03.2024 nr 5-1/14-3

Siseministeeriumi arvamus välisinvesteeringute määruse muutmise ettepaneku kohta

Tulenevalt Riigikantselei resolutsioonist 2-5/24-00286 edastab Siseministeerium arvamuse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile välisinvesteeringute määruse muutmise ettepaneku kohta, COM(2024) 23. Ülevaate koostasid Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakond ning sisejulgeolekupoliitika osakond (jupo@siseministeerium.ee). Arvamuse koostamisel arvestati Kaitsepolitsei ameti sisendiga, kes oli protsessi kaasatud. Valdonna eest vastutab sisejulgeoleku asekancler Joosep Kaasik (joosep.kaasik@siseministeerium.ee).

Siseministeerium toetab määruse muutmise ettepanekut. Välisinvesteeringute usaldusväärsuse hindamise eesmärk on avaliku korra ja julgeoleku tagamine. Seetõttu on tegemist väga olulise meetmega Eesti julgeoleku tagamisel ning ohtude ennetamisel ja tõkestamisel, mis võivad tulla läbi majanduse. Siseministeerium toetab eelnõus väljatoodud ettepanekuid, kuivõrd strateegiliselt läheb see kokku Eesti julgeolekupoliitika aluspõhimõttega, et muutnud julgeolekuolukorras peame tegema julgeoleku tagamiseks rohkem, kui varasemalt. Samuti annab eelnõu olulise panuse Eesti julgeolekupoliitika tegevussuunda majandusjulgeolek ja kriitilise taristu kaitse, kuivõrd võimaldab tuvastada ja tõkestada riigi toimimise seisukohalt olulist teenust pakkuvatesse ettevõtetesse tehtavaid vaenulike toimijate poolt tehtavaid investeeringuid.

Siseministeerium peab oluliseks, et välisinvesteeringute sõelumisel EL-i üleselt oleks ühtsed miinimumstandardid. Näiteks on üheselt defineeritud kaitstavad valdkonnad nagu on loetletud eelnõu lisas. See on oluline, sest EL-i siseselt on paljud sektorid omavahel tihedalt seotud ning ühes liikmesriigis toimuv võib mõjutada oluliselt ka teisi või Euroopa julgeolekut laiemalt. Näiteks on tihedalt põimunud Euroopa energeetika ja sidevaldkonnad ning muud valdkonnad. Samuti on oluline selle valdkonna oluliste terminite ühtne defineerimine. Näiteks, kuidas defineeritakse „kolmas riik“, „maandamismeetmed“ või „kõrvaltingimused“.

Samuti on oluline leida paremad lahendused seni kohaldamisalast väljas olevate *greenfield*-välisinvesteeringute osas, st kui ei osteta ega investeerita olemasolevatesse ettevõtetesse, vaid luuakse täiesti uus ettevõte, kes hakkab toimima ja mõjutama mõnd kriitilist valdkonda. Määruse muudatused toovad endaga kaasa võimalust tulevikus paremini täiendada ning tõhusalt rakendada välisinvesteeringute usaldusväärsuse hindamise seadust. Sellele aitab kaasa mh *greenfield*-välisinvesteeringute lisamine liikmesriikide taustauuringu mehhanismi hõlmatud tehingute hulka.

Oluline on tugevdada ja luua täiendavaid õiguslikke aluseid liikmesriikide omavahelises koostöös ja infovahetuses. Üks ja sama ohtu kujutav välisinvestor võib katsetada tegutsemist mitmes liikmesriigis. Näiteks, kui mõni valdkonda seirav asutus on leidnud info, mis on oluline ka teistele liikmesriikidele julgeoleku tagamiseks, siis peaks olema võimalik seda teavet kiiresti jagada, arvestades lühikesi menetlustähtaegu.

Eesti välisinvesteeringute usaldusväärsuse hindamise seadus jõustus 2023. aasta septembris ning paljud eelnõus toodud põhimõtted on juba rakendatud. Samas on Euroopas riike, kus mehhanismid on loodud aastakümneid tagasi ning ei võimalda tänaseid ohte enam efektiivselt maandada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Joosep Kaasik
sisejulgeoleku asekancler

Katarina Budrik 6125144
katarina.budrik@siseministeerium.ee